

Na lipcowych obozach złotych, które rozbili swoje namioty w Warszawie — mimo bogatego programu imprez — miłośnicy techniki i muzyki niejedną miłą chwilę zawdzięczali małym „Eitrom”.

(Fot. Tadeusz Bukowski)

NA WARSZTACIE

Pod redakcją Jerzego Niebojewskiego

WCZASOWE POGOTOWIE TECHNICZNE (Jerzy Niebojewski) — TURYSTYCZNY
ODBIORNIK TRANZYSTOROWY (inż. Sławomir Zieliński) — ODBIORNIK DIO-
DOWY ZE WZMACNIACZEM TRANZYSTOROWYM (inż. Witold Kozak).

WCZASOWE POGOTOWIE TECHNICZNE

Udając się na wczasy wędrownie lub na wycieczki turystyczne nie zapomnijmy zabrać ze sobą małego kompletu narzędzi i przyborów, które okażą się bardzo potrzebne w przypadku uszkodzenia jakiegoś elementu naszego wyposażenia turystycznego i konieczności doraźnego naprawienia go w czasie chwilowego postoju.

Nie mogą to być narzędzia duże i ciężkie, gdyż zajęłyby sporo miejsca w plecaku lub worku podróżnym i obciążałyby nas nadmiernie w czasie marszu. Powinny to być narzędzia lekkie, mocne i o wielostronnym zastosowaniu, dobrze naostrzone, wyprawione i ustawione. Narzędzi uszkodzonych, tępych i źle ustawionych brać ze sobą nie warto.

Jakie więc narzędzia byłyby najbardziej przydatne na wczasach wędrownych? Przede wszystkim mocny i dobrze oprawiony nóż do dre-

wna (rys. 1), następnie młotek stalowy (rys. 2), kolec oprawny (rys. 3), kleszczyki płaskie kombinowane (rys. 4), ścisk śrubowy (rys. 5), wkrętak przestawny (rys. 6), mała piła ramowa do metalu (rys. 7), uniwersalny trzonek z samocentrującym uchwytem i wymiennymi końcówkami (rys. 8), strużek modelarski (rys. 9), dłutko płaskie (rys. 10) i pilnik płaski równiacz (do metalu, rys. 11).

Z przyborów — najbardziej potrzebne byłyby: nożyczki (rys. 12), napałek (rys. 13) i igielnik z nicią i bawełną do cerowania swetrów i skarpetek (rys. 14). Ponadto taśma miernicza stalowa zwijana w pudełku (rys. 15), kilka agrafek i szpilek krawieckich.

Oprócz wyżej wymienionych narzędzi i przyborów potrzebne będą materiały dodatkowe: gwoźdźki różnych długości, wkrętki, śrubki z na-

Rys.1

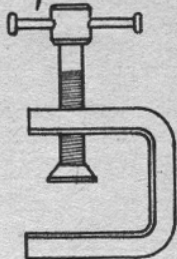
Rys.2

Rys.4

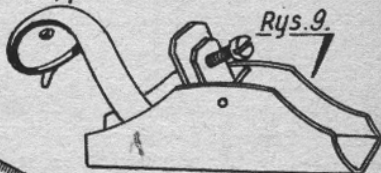
Rys.5

Rys.3

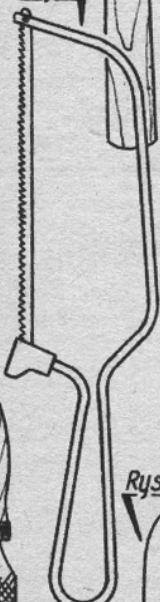
Rys.9

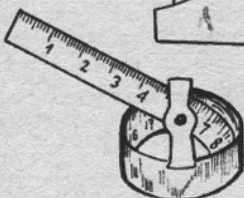
Rys.6

Rys.7

Rys.8

Rys.15

Rys.10

Rys.12

Rys.13

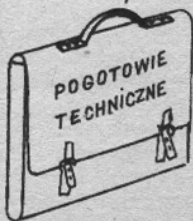
Rys.14

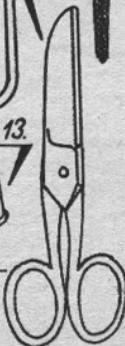
Rys.16

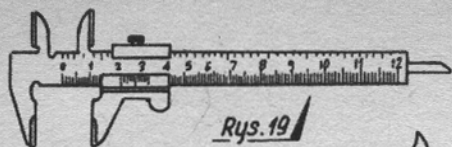

Rys.17

Rys.11

Rys. 19

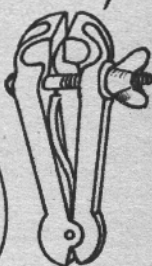
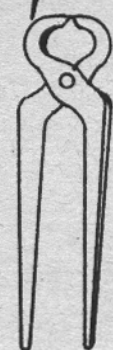
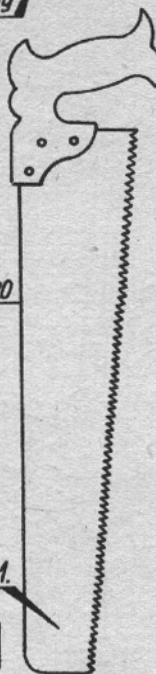
Rys. 22

Rys. 23

Rys. 24

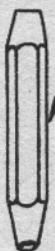
Rys. 20

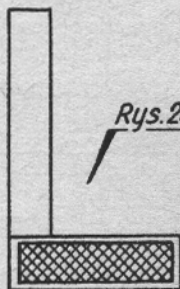
Rys. 26

Rys. 27

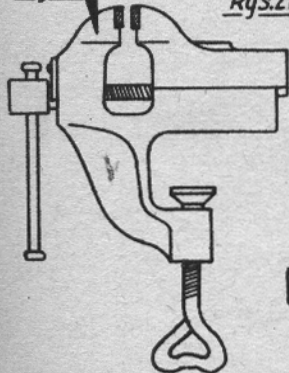

Rys. 29

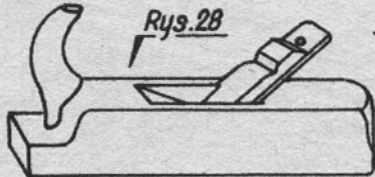

Rys. 25

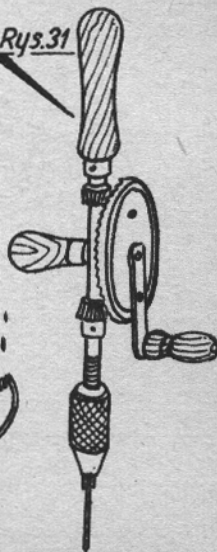
Rys. 21

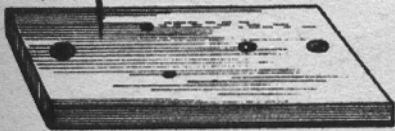
Rys. 28

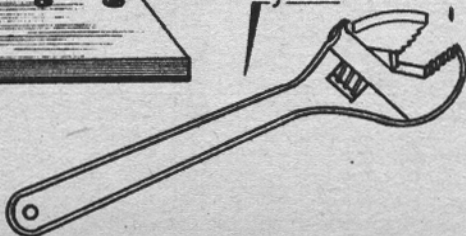
Rys. 31

Rys. 30

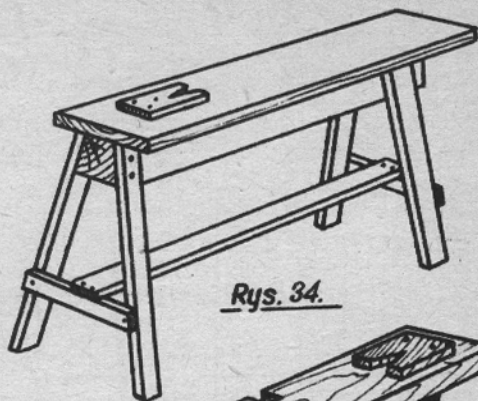

Rys. 32

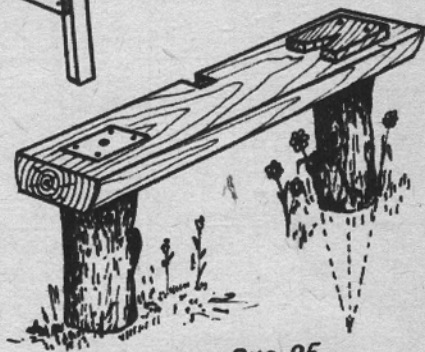

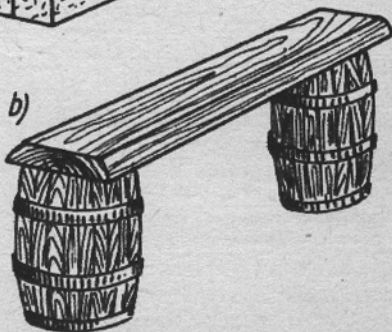
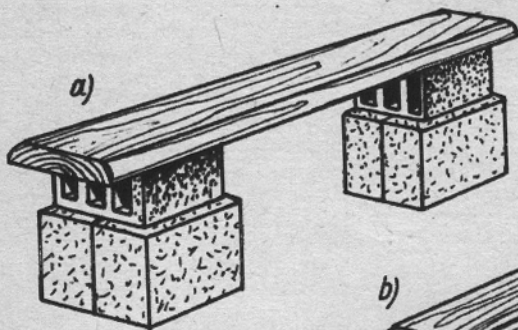
Rys. 33.

Rys. 34.

Rys. 35.

Rys. 36

kętkami, kilka odcinków drutu stalowego półtwardego i miękkiego, kawałek drutu miedzianego lub aluminiowego (na nity), parę arkusików papieru ściernego lub płótna (nr 0 i 1), osełka korundowa płaska do podostrzenia noża, kołca i dłutka, pędzelek, parę tubek kleju uniwersalnego i kłębek mocnego sznurka.

Wybrane narzędzia i przybory powinny być umieszczone w osobnym płaskim pudełku (rys. 16) lub brezentowej teczce (rys. 17), tak aby się nie stykały ze sobą i nie poruszały w czasie przenoszenia i były zabezpieczone przed stępieniem i pokaleczeniem.

Na pudełku lub teczce trzeba umieścić trwałą napis „pogotowie techniczne” i przymocować wygodny uchwyt do noszenia.

Wymieniony przykładowo komplet narzędzi może być zmniejszony lub powiększony zależnie od rodzaju czasów i użytych do ich odbywania środków lokomocji, no i od możliwości nabycia lub wypożyczenia narzędzi: np. na wczasy wędrowne piesze — komplet narzędzi może być mniejszy, natomiast na wycieczki rowerowe lub kajakowe — większy.

Zabierane narzędzia, przybory i materiały dodatkowe mogą służyć nie tylko dla dokonywania doraźnych napraw sprzętu lub ekwipunku, ale również i do innych potrzeb, np. do ustawiania namiotów, do urzędzenia gospodarstwa biwakowego, do gromadzenia opału, do zajęć kulturalno-rozrywkowych, a nawet do wykonywania różnych drobnych prac pamiętkarskich w czasie dłuższych postojów wycieczkowych.

Oprócz kompletu narzędzi i przyborów bardzo pożądanymi byłyby jakiś przenośny warsztat składany, na którym można byłoby wykonywać najważniejsze czynności obróbcze.

W pracowni szkolnej lub domowym kąci do majsterkowania takim warształem był stół ślusarski lub stolarski albo zwykły kuchenny — natomiast na wczasach wędrownych może nim być kamień przydrożny, pniak drzewny lub wyrwione drzewo. Nie jest to urzą-

dzenie odpowiednie do wykonywania napraw lub innych czynności obróbczych, ale z braku innych i lepszych, musi być dobre i takie. Chodzi tu głównie o jakieś twarde i nieruchome podłoże, na którym można byłoby prostować i wbijać gwoździe, wkręcać wkręty, przeryzać drewno, wiercić otwory, nitować itp.

Z braku takich naturalnych „warsztatów”, na które nie wszędzie w czasie wędrowania można natrafić, warto byłoby zabrać ze sobą jakiś kawałek grubszej deski z twardego drewna zaopatrzonej w mocne nóżki (składane lub wkręcane), którą można byłoby ustawiać na postojach w dowolnym miejscu i wykonywać na niej różne operacje technologiczne.

Taki składany warsztat (rys. 18) może służyć wędrującym wczasowiczom w chwilach wolnych od napraw jako stółek do siedzenia albo miejsce do składania pudełka lub tektki z narzędziami i przyborami.

Wymiary warsztata nie powinny być zbyt duże, gdyż byłby za ciężki do przenoszenia i niewygodny do przewożenia.

Najwyżej do 350 mm na długość, 220 mm na szerokość i 35 do 40 mm na grubość. Wysokość i przekrój nóżek powinny być dostosowane do wielkości i grubości płyty.

Dla ułatwienia transportu należy zaopatrzyć „warsztat” w wygodny uchwyt. Na wierzchu płyty można byłoby przymocować płytkę stalową grubości 8—10 mm (kawałek płaskownika), która zastąpiłaby kowadełko i umożliwiłaby prostowanie drutu, gwoździ, blachy, nitowanie, przebijanie otworów itp.

Znacznie większe możliwości dla zorganizowania podobnego samoobsługowego pogotowia technicznego istnieją na wczasach stałych (koloniach lub obozach), na których można byłoby uruchomić punkty naprawcze, lepiej wyposażone w narzędzia, przybory i materiały pomocnicze niż na wczasach wędrownych. Takie punkty mogłyby być uruchamiane niekiedy w budynkach kolonijnych lub innych pomieszczeniach obozowych, lecz rów-

nież na wolnym powietrzu, w osobnych namiotach, pod parasolami lub pod drzewami.

Komplet narzędzi może być znacznie większy i bardziej urozmaicony, a tym samym mogą być znacznie większe możliwości wykorzystania ich nie tylko dla doraźnych napraw sprzętu obozowo-kolonijnego i ekwipunku osobistego, ale również dla podejmowania prac społecznie użytecznych i innych okolicznościowych (impresz artystycznych, zawodów sportowych, wyrobów pamiątkarskich itp.).

Asortyment narzędzi i przyborów dla takich punktów usługowych składałby się: z miary stalowej związanej dwumetrowej, suwmiarki (rys. 19), małej siekiery ciesielskiej (rys. 20), piły do metalu i drewna (rys. 21), pilników do drewna i metalu, młotka ślusarskiego 250 g, 2 śrubokrętów, 2 ścisków metalowych, obcęgiów do wyciągania gwoździ (rys. 22), szczypicz czolowych (rys. 23), kleszczyków płaskich uniwersalnych, imadła ręcznego (rys. 24), imadła stołowego równoległego (rys. 25), przecinaka i przebijaka do metalu (rys. 26), dociągacza do nitów (rys. 27), 2 dłut płaskich, struga gładzika (rys. 28), strużka modelarskiego, kątownika metalowego (rys. 29), uniwersalnego trzonka z samocentrującym uchwytem i wymiennymi końcówkami, noża do drewna, płytki stalowej zastępującej kowadełko (rys. 30), wiertarki ręcznej z kompletem wiertel (rys. 31), nożyczek, naparstka, igielnika z igłami i niciami, klucza nastawnego do nakrętek (rys. 32), oliwiarki z oliwą maszynową i łopaty obozowej z krótkim trzonkiem (rys. 33), tzw. saperki.

Zapasy materiałów i środków pomocniczych obejmowałyby podobnie jak na czasach wędrownych — tubki z klejem, pędzelki, odcinki drutu, gwoździe, wkrętki, śrubki z nakrętkami, oselki korundowe, papier i płótno ściernie, sznurek itp.

Wymienione narzędzia i materiały pomocnicze powinny być umieszczone w specjalnej skrzynce (szafce) narzędziowej zaopatrzonej w wv-

godne uchwyty i odpowiednie zamknięcia. Narzędzia powinny być ułożone w pewnym porządku, tak aby łatwo je było wydobyc i łatwo włożyć z powrotem.

Narzędziami, przyborami i materiałami pomocniczymi powinien opiekować się starszy wiekiem i doświadczeniem technicznym uczestnik obozu lub kolonii i on powinien być odpowiedzialny przed kierownikiem wczasów za ich stan i sposób użytkowania.

Z tych względów byłoby bardzo wskazane ponumerowanie narzędzi i umieszczenie ich wykazu na czolowej ścianie skrzynki. Takie same numery powinny być wyznaczone pod każdym narzędziem, aby łatwo je było umieścić na właściwym miejscu i sprawdzać ich stan.

Oprócz narzędzi i przyborów każdy punkt usługowy pogotowia technicznego powinien być wyposażony w warsztat do pracy (stół, ławkę czy grubą deskę), na którym można byłoby wykonywać podstawowe czynności naprawcze. Takim warszatem może być kobyłka murarska (rys. 34), obciosany pień drzewa wsparty na grubych kółkach drewna wbitych w ziemię (rys. 35), odcinek (metrowy) grubszej deski, oparty na beczkach lub pustakach (rys. 36) itp.

Może też nim być jakieś inne urządzenie zastępcze składane, specjalnie dostosowane do wszelkiego rodzaju „napraw”, łatwe do przewożenia i zainstalowania w każdych warunkach obozowych czy kolonijnych. Urządzenie to mogłoby być wykonane w pracowni szkolnej poza lekcjami przed wyjazdem na kolonie.

Sposób korzystania z punktów usługowych pogotowia technicznego przez wczasowiczów, czyli regulamin usług, powinien być starannie przemyślany i z góry ustalony przez kierownictwo obozu lub kolonii tak, aby wszelkie naprawy odbywały się możliwie szybko i sprawnie, bez zakłócenia porządku i bez nieporozumień.

Jerzy Niebojewski